

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.004.05.2022

Pan
Marcin Łaszka¹
Prezes
ECO-ABC sp. z o.o.
97-400 Bełchatów, ul. Przemysłowa 7

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/039 – Postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytwarzanymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19

¹ Sprostowanie fragmentu zamieszczone na końcu wystąpienia pokontrolnego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	ECO-ABC sp. z o. o., ul. Przemysłowa 7, 97- 400 Bełchatów; Oddział w Krakowie, ul. Dymarek 7, 31-983 Kraków (dalej odpowiednio: <i>Spółka i Zakład</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Łaszka ² , Prezes Zarządu od 19 maja 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Sebastian Wrzesień - Prezes Zarządu, od 1 stycznia 2019 r. do 18 maja 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Gospodarowanie zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym odpadami wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 22 sierpnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie (dalej: <i>okres kontrolowany</i> lub <i>okres objęty kontrolą</i>).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Wojciech Zdasień, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr LKR/77/2022 z 17 maja 2022 r. (akta kontroli str.1)

² Sprostowanie fragmentu zamieszczone na końcu wystąpienia pokontrolnego.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka zapewniła magazynowanie, transport oraz zagospodarowanie odbieranych od wytwórców zakaźnych odpadów medycznych⁵, w tym wytworzonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. Zastrzeżenia NIK budzi natomiast stosowana przez Spółkę praktyka wystawiana, w ponad 50% przypadków, kart przekazania odpadów⁶ za ich wytwórców, przy odbiorze ZOM.

W okresie objętym kontrolą Zakład działał na podstawie wymaganych decyzji administracyjnych w zakresie gospodarowania odpadami, to jest Pozwoleń Zintegrowanych⁷ oraz decyzji Wojewody Małopolskiego⁸. Spółka terminowo wystąpiła do Marszałka Województwa Małopolskiego⁹ z wnioskiem o aktualizację PZ, którego zmiana z 23 czerwca 2022 r. podwyższyła m.in. roczne limity mas przetwarzanych odpadów z grupy 18¹⁰ z 6 586 Mg do 9 673 Mg¹¹.

W latach 2019-2022 Zakład przetworzył (...) co (...) stanowiło przekroczenie wyznaczonego w PZ limitu, odpowiednio o 9,25% w 2019 r., 19,62% w 2020 r. i 31,39% w 2021 r.¹²

Przyczyną wykazanych wartości przekroczeń był fakt przewożenia do Zakładu ZOM, z ww. województw. Zauważyć jednak należy, że podwyższenie rocznego limitu odpadów z grupy 18¹³ do 9 673 Mg/rok nastąpiło dopiero w czerwcu 2022 r. z uwagi na długotrwałe postępowanie administracyjne.

W latach 2021-2022 ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów prowadzona była na bieżąco w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami¹⁴, z zastosowaniem aktywnego konta. Sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami przekazywane były terminowo do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego¹⁵, a dane w nich zawarte odpowiadały informacjom zawartym w BDO.

Zainstalowany system monitoringu w Zakładzie zapewniał monitorowanie m.in. miejsc magazynowania odpadów oraz spełniał wymogi techniczne dla wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów¹⁶.

Negatywnie należy ocenić fakt zwiększenia przez Spółkę mas ZOM, przesyłanych z instalacji w Belchatowie do Zakładu w Krakowie, w okresie obowiązywania umowy z Krakowskim Holdingiem Komunalnym S.A. w Krakowie¹⁷, prowadzącym Zakład

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

⁵ Dalej: ZOM

⁶ Dalej: KPO

⁷ Dalej: PZ

⁸ Dalej: Wojewoda

⁹ Dalej: Marszałek. W związku z wejściem w życie z dniem 1 września 2019 r., ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw Dz. U. poz. 1579 ze zm.

¹⁰ Odpady medyczne i weterynaryjne (z wyłączeniem odpadów kuchennych i restauracyjnych niezwiązanych z opieką zdrowotną lub weterynaryjną)

¹¹ W PZ z 2013 r. został ustanowiony m.in. limit dla odpadów z grupy 18 o kodach: 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 06*, 18 02 82*, 18 02 05*, 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09, 18 02 01, 18 02 06, 18 02 08 w łącznej ilości do 6 586 Mg/rok, podczas gdy zmiana PZ z 23 czerwca 2022 r., podwyższyła roczny limit odpadów z grupy 18 do 9 673 Mg/rok.

¹² Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

¹³ Wszystkie kody.

¹⁴ Dalej: BDO. W latach 2019-2020 ewidencja odpadów była prowadzona w formie papierowej.

¹⁵ Dalej: UMWM.

¹⁶ Dz. U. poz. 1755.

¹⁷ Dalej: KHK

Termicznego Przekształcania Odpadów¹⁸, na zagospodarowanie odpadów medycznych o kodach 18 01 03* i 18 01 82*, poprzez przetwarzanie ich w ZTPO. Masa przesłanych przez Spółkę, na mocy tej umowy, w okresie od maja do lipca 2021 r. wyniosła 339,82 Mg (...)¹⁹. Zaznaczyć przy tym należy, że wg treści notatki sporządzonej przez służby Wojewody ze spotkania poprzedzającego wydanie decyzji polecającej KHK, w terminie do 30 lipca 2021 r., pozostawanie w gotowości do przyjęcia m.in. od Spółki ZOM, jej przedstawiciel oświadczył, że przetwarzane odpady pochodzą wyłącznie z terenu województwa małopolskiego. Po zakończeniu obowiązywania umowy pomiędzy Spółką a KHK, Wojewoda przełał na jego konto kwotę 64,4 tys. zł tytułem pomniejszenia wolumenu energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnego źródła energii, w związku ze współspalaniem w ZTPO w okresie do maja do lipca 2021 r., ZOM pochodzących ze Spółki o łącznej masie 339,82 Mg.

Pozostałe nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli polegały na niewytwarzaniu lub nieprzechowywaniu dokumentów potwierdzających wyniki ważenia ZOM, w chwili ich odbioru od wytwórcy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe²⁰ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. W kontrolowanym okresie Zakład prowadził działalność polegającą głównie na świadczeniu kompleksowych usług w zakresie odbioru, transportu oraz termicznego przekształcania odpadów zakaźnych i innych niż zakaźne. Podstawą prowadzenia powyższej działalności było PZ wydane przez Marszałka Województwa Małopolskiego nr SR-II.7222.I.4.2013²¹ z 31 grudnia 2013 r., w którym wskazano, że instalację termicznego przekształcania odpadów tworzą dwie identyczne linie technologiczne o maksymalnej wydajności pracy 0,6 Mg/h każda, a dostarczane do Zakładu odpady unieszkodliwiane są metodą D10 – przekształcanie termiczne na łądzie. Według PZ, instalacja pracuje w trybie ciągłym przez 8 232 h w roku (343 dni). Ich dobową wydajność wynosi 28,8 Mg przetworzonych odpadów o wartości opałowej 14,4 MJ/kg, co daje rocznie 9 878 Mg. W PZ wskazane zostały rodzaje i ilości odpadów dopuszczonych do przetwarzania w instalacji termicznego przekształcania odpadów, tj. m.in.:

- odpady z grupy 18 o kodzie 18 01 80*, 18 02 02*, 18 01 81, 18 02 02 w łącznej ilości do 9 878 Mg/rok,
- odpady z grupy 18 o kodzie 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 06*, 18 02 82*, 18 02 05*, 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09, 18 02 01, 18 02 06, 18 02 08 w łącznej ilości do 6 586 Mg/rok,
- odpady z grupy 18 o kodzie 18 01 08*, 18 02 07* w łącznej ilości do 197 Mg/rok,
- odpady z grupy 18 w łącznej ilości do 9 878 Mg/rok.

Łączna ilość unieszkodliwianych w ciągu roku odpadów nie mogła przekroczyć 9 878 Mg/rok.

(akta kontroli str. 13-36)

¹⁸ Dalej ZTPO. Zakład zlokalizowany przy ul. Jerzego Giedroycia 23 w Krakowie.

¹⁹ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

²⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

²¹ Zmiany PZ z 31 grudnia 2013 r. decyzjami Marszałka SR-II.7222.16.2014 z 3 grudnia 2014 r., SR-II.7222.2.16.2014, SR-II.7222.1.1.2018.KP z 27 lutego 2018 r. zmieniającą prowadzącą instalację - Zakłady Sanitarne w Krakowie sp. z o.o. na ECO-ABC sp. z o.o., oraz SR-II.7222.1.33.2018.K z dnia 31 grudnia 2018 r., zmieniające okres obowiązywania PZ nr SR-II.7222.I.4.2013 z 31 grudnia 2018 r. na czas *nieoznaczony*.

Powyższa decyzja została zmieniona decyzją Marszałka SR-II.7222.2.3.2020.MCh z 23 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany poprzednio obowiązującej decyzji. W decyzji tej m.in. podwyższono roczne limity mas przetwarzanych odpadów o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 06*, 18 01 08*, 18 01 80*, 18 01 82*, 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07 i 18 01 09 do 9 673 Mg. Dopuszczalna ilość odpadów przewidzianych do unieszkodliwienia w ciągu roku w ramach grupy 18 wyznaczona została na 9 673 Mg.

(akta kontroli str. 468-508)

Spółka terminowo, tj. 14 lutego 2020 r., złożyła do Marszałka o zmianę PZ dla Zakładu²².

(akta kontroli str. 233-265)

Marszałek, pismem z 25 maja 2022 r., zawiadomił Spółkę o zebraniu materiału dowodowego umożliwiającego wydanie decyzji dostosowującej PZ do przepisów zmienionych ustawą o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw.

(akta kontroli str. 400)

W okresie od momentu złożenia przez Spółkę wniosku o aktualizację PZ, do daty otrzymania przez nią ww. pisma, Marszałek pięciokrotnie wzywał Spółkę do złożenia wyjaśnień i uzupełnień dotyczących wniosku, a jednocześnie sam pięciokrotnie zawiadamiał ją o braku możliwości załatwienia sprawy w terminie, powołując się m.in. na dużą liczbę wniosków, które do niego wpłynęły oraz konieczność uzyskania postanowienia MWIOŚ. Z kolei MWIOŚ zawiadomił Spółkę 6 sierpnia 2021 r. o braku możliwości wydania w terminie postanowienia dotyczącego spełnienia przez nią wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska, ze względu na konieczność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego oraz znacznej liczby spraw będących w trakcie rozpatrywania, które podlegają załatwieniu wg kolejności wpływu. Ostatecznie postanowienie w sprawie pozytywnej opinii spełnienia przez Spółkę wymagań przepisów prawa o ochronie środowiska, dla instalacji w Krakowie, MWIOŚ wydał 4 marca 2022 r. Również Spółka w poddanym kontroli okresie, trzykrotnie zwracała się do Marszałka o przesunięcie terminu przesłania uzupełnień i wyjaśnień do złożonego wniosku, ze względu na czas niezbędny do przesłania rzetelnej odpowiedzi, każdorazowo uzyskując jego zgodę.

(akta kontroli str. 266-399 i 468-508)

Wojewoda, w poleceniu wydanym na podstawie art. 11i i 11j w związku z art. 11h ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²³, z 13 stycznia 2021 r.²⁴, dopuścił do zwiększenia²⁵, magazynowania przez Spółkę mas odpadów medycznych, w tym ZOM, do ilości nie większej niż 110 Mg, określając jednocześnie warunki ich magazynowania. Decyzja ta, została wydana na okres od 14 stycznia do 13 kwietnia 2021 r. W PZ nie określono masy magazynowanych odpadów medycznych, wyznaczając jednocześnie warunki ich magazynowania

(akta kontroli str. 13-36 i 48-55)

Powyższa decyzja została zmieniona kolejnymi decyzjami Wojewody:

²² W związku z wejściem w życie z dniem 1 września 2019 r., ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, został znowelizowany art. 10 i 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw Dz. U. poz. 1592 ze zm., dalej: ustawa o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw) i wprowadzono m.in. na posiadaczy PZ, obowiązek wystąpienia do marszałka województwa, do dnia 5 marca 2020 r., z wnioskiem o zmianę (aktualizację) tych pozwoleń.

²³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm. – na dzień wydania decyzji

²⁴ znak WR-II.7015.35.2020.MG

²⁵ Należy zwrócić przy tym uwagę, że w PZ nie określono masy magazynowanych odpadów medycznych, wyznaczając jednocześnie warunki ich magazynowania.

- z 3 lutego 2021 r. – w zakresie m.in. zmiany warunków magazynowania odpadów o medycznych, w tym ZOM,
- z 13 kwietnia 2021 r. – w zakresie m.in. przedłużenia terminu magazynowania odpadów medycznych, w tym ZOM do 13 lipca 2021 r., zwiększenia masy magazynowanych odpadów do 123 Mg, zwiększenia dopuszczalnej masy unieszkodliwionych odpadów do 31,68 Mg/dobę oraz warunków ich magazynowania,
- z 30 kwietnia 2021 r. w zakresie m.in. przedłużenia terminu magazynowania odpadów medycznych, w tym ZOM, do 31 lipca 2021 r. oraz określenia szczególnych warunków unieszkodliwiania ZOM,
- z 30 lipca 2021 r. w zakresie m.in. przedłużenia terminu magazynowania ZOM do 31 października 2021 r. oraz określenia warunków ich magazynowania,
- z 26 października 2021 r. w zakresie przedłużenia terminu magazynowania odpadów medycznych, w tym ZOM, określonych w decyzji Wojewody z 30 lipca 2021 r.
- z 25 stycznia 2022 r. w zakresie przedłużenia terminu magazynowania odpadów medycznych, w tym ZOM, do 30 kwietnia 2022 r.,
- z 28 kwietnia 2022 r. w zakresie przedłużenia terminu magazynowania odpadów medycznych, w tym ZOM, do 31 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 56-93)

Zakład posiadał numer rejestrowy BDO 000007850 nadany 28 marca 2018 r. przez Marszałka.

(akta kontroli str. 8)

2. W okresie objętym kontrolą, odpady medyczne były dowożone do Zakładu pojazdami własnymi oraz przez inne firmy przewozowe. Firmy przewozowe świadczyły usługi, na podstawie zawartych z Zakładem umów. W okresie 2019-I kw. 2022 r. ww. usługi świadczyło odpowiednio: dziewięciu, siedmiu, dziewięciu oraz sześciu przewoźników. Ilość dowożonych odpadów medycznych przez innych przewoźników do Zakładu nie przekraczały 18% łącznej masy ZOM dowiezionych do Zakładu (...)²⁶.

(akta kontroli str. 836)

Wszyscy zatrudnieni w Zakładzie kierowcy w liczbie ośmiu, na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych, posiadali ważne zaświadczenia²⁷ o przeszkoleniu ADR²⁸.

(akta kontroli str. 215-232)

W okresie objętym kontrolą Zakład posiadał 12 pojazdów ciężarowych²⁹ do transportu odpadów, o ładowności do 9,535 Mg, w tym samochody-chłodnie. W toku przeprowadzonych oględzin stwierdzono m.in., że na wybranym pojeździe, umieszczone były pomarańczowe odblaskowe tablice informacyjne z widocznymi dwoma numerami identyfikującymi przewożone substancje oraz tablicę informującą o przewozie towarów medycznych³⁰. Kierowca poddanego oględzinom samochodu ciężarowego posiadał ważne zaświadczenie³¹ o przeszkoleniu kierowcy ADR. Transport odpadów medycznych odbywał się na podstawie posiadanej KPO zaewidencjonowanej w BDO, do której kierowca posiadał dostęp na służbowym

²⁶ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

²⁷ Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 756) oraz międzynarodowej umowy ADR.

²⁸ ADR - Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.

²⁹ Stan na dzień 30 maja 2022 r.

³⁰ Zgodnie z art. 59 ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych oraz międzynarodowej umowy ADR.

³¹ Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych oraz międzynarodowej umowy ADR.

tablicie. Na KPO umieszczono informację umożliwiającą identyfikację m.in.: daty przewozu odpadów medycznych, numeru rejestracyjnego pojazdu przewożącego odpady, nadawcę odpadów medycznych, odbiorcę odpadów medycznych, kod oraz wagę odpadów medycznych.

(akta kontroli str. 401-423 i 599-605)

Odnosząc się do braku wpisu do dowodów rejestracyjnych pojazdów użytkowanych przez Zakład do transportu ZOM adnotacji w sprawie dopuszczenia pojazdu do przewozu takich towarów, Spółka przedstawiła 2 czerwca 2022 r. opinię doradcy ds. bezpieczeństwa w przewozie towarów niebezpiecznych z której wynikało m.in., że w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 września 2003 r. w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach³², nie wskazano żadnego wpisu do dowodu rejestracyjnego określającego dopuszczenie do przewozu towarów niebezpiecznych, co wynika z pkt. 9.1.2 Umowy ADR, który stanowi, że w przypadku pojazdów innych niż EX/II, EX/III, FL, OX, AT i MEMU³³, poza świadectwami wymaganymi na podstawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa stosowanych w kraju pochodzenia pojazdu, nie powinny być wymagane żadne dodatkowe świadectwa.

(akta kontroli str. 401-424)

W okresie objętym kontrolą, Zakład został objęty kontrolami, uwzględniającymi w swojej tematyce zagadnienia dotyczące odpadów medycznych, w tym zakaźnych, przez WIOŚ:

- protokół kontroli nr WIOS-KRAK 31/2019 z 13 marca 2019 r w zakresie m.in. kontroli podmiotów przetwarzających odpady medyczne i weterynaryjne. Stwierdzono m.in. naruszenie zasady bliskości (unieszkodliwianie odpadów poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone) oraz nieprawidłowości dotyczące sposobu przechowywania ZOM. W związku z tymi ustaleniami ukarano osobę odpowiedzialną dwoma mandatami w łącznej wysokości 800 zł.
- protokół kontroli nr WIOS-KRAK 542/2019 z 19 listopada 2019 r. w zakresie m.in. *wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych oraz podmiotów je przetwarzających a także kontroli realizacji zarządzeń pokontrolnych*. Stwierdzono naruszenie pkt 1.4.1, IV.5 PZ z 31 grudnia 2013 r., tj. w zakresie miejsc i sposobów magazynowania odpadów na terenie Zakładu oraz niezgodne z prawdą poinformowanie o realizacji zarządzeń pokontrolnych wydanych po kontroli udokumentowanej protokołem kontroli nr 31/2019 i w związku z tymi ustaleniami ukarano m.in. osobę odpowiedzialną mandatem w wysokości 300 zł oraz dokonano pouczenia.
- protokół kontroli nr WIOS-KRAK 134/2020 z 10 sierpnia 2020 r. w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi, przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację, wymagające uzyskania PZ oraz kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych z kontroli udokumentowanej protokołem kontroli nr WIOS-KRAK 542/2019. Kontrola nie wykazała naruszeń ani wykroczeń.
- protokół kontroli nr WIOS-KRAK 23/2021 z 26 lutego 2021 r. w zakresie m.in. gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi. (...) ³⁴ magazynowanie odpadów z naruszeniem warunków określonych w decyzji Wojewody z 13 stycznia

³² Dz. U. z 2007 r. nr 137 poz. 968 ze zm.

³³ Zgodnie ze źródłem ze strony internetowej <https://warsztat.pl/artykuly/przewoz-towarow-niebezpiecznych-cz-1-dodatkowe-badanie-techniczne-pojazdow.68506.bm9uZSE2ODUwNiEhbm93b2N6ZXNueXdhcnN6dGF0LnBsl2FydHlrdWx5L29zdGF0bmkvb2xlamUvNjU>, nie użytkowanych przez Spółkę do transportu ZOM.

³⁴ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

2021 r. oraz nieterminowe prowadzenie ewidencji odpadów w zakresie wypełniania kart ewidencji odpadów w zakresie przetwarzanych odpadów. W stosunku do osoby odpowiedzialnej zastosowano pouczenia.

- protokół kontroli nr WIOS-KRAK 28/2022 z 25 lutego 2022 r. w zakresie kontroli przestrzegania przepisów uod odnośnie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących ...). Kontrola nie wykazała naruszeń ani wykroczeń.

W żadnym z opisanych wyżej protokołów kontroli, w szczególności przeprowadzonych w latach 2020-2022, w których zawarto również opis stanu formalno-prawnego, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prawomocności decyzji PZ w oparciu o którą Zakład prowadził swoją działalność.

(akta kontroli str. 94-174)

3. Jak oświadczyła Dyrektor ds. Ochrony Środowiska³⁵, Spółka nie wyodrębniła w prowadzonej przez siebie ewidencji odpadów dla Zakładu, danych o masie przyjętych, magazynowanych oraz unieszkodliwionych odpadów wytworzonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w związku z nieprzekazywaniem takich danych przez wytwórców odpadów. Wszystkie odpady wytworzone w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 przekazywane były do unieszkodliwienia jako odpady zakaźne i tak figurują w ewidencji, zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego z 14 kwietnia 2020 r.

(akta kontroli str. 425)

Zgodnie z treścią wydanego przez Marszałka PZ z 31 grudnia 2013 r., maksymalna masa poszczególnych rodzajów odpadów, które mogły być magazynowane przez Zakład w tym samym czasie oraz maksymalna masa poszczególnych rodzajów odpadów, które mogły być magazynowane w okresie roku, nie zostały określone. Jednocześnie w pkt IV.5 PZ określone zostały miejsce i sposób magazynowania odpadów przeznaczonych do przetworzenia-unieszkodliwienia. Wyszczególnione w PZ odpady, w tym m.in. ZOM, miały być przechowywane pod zadaszoną wiatą o powierzchni 859 m² na utwardzonej wybetonowanej powierzchni oraz kontenerowej chłodni w sposób selektywny, w oznakowanych zamykanych kontenerach załadowniczych o pojemności 1 100 dm³. Co do warunków magazynowania zakaźnych odpadów medycznych, PZ odwoływało się do uchylonego 24 stycznia 2016 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi. Warunki magazynowania odpadów medycznych w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami wyznaczone zostały decyzją Wojewody z 13 stycznia 2021 r. dopuszczającą zwiększenie masy magazynowanych odpadów medycznych do ilości nie większej niż 110 Mg, a następnie kolejną decyzją Wojewody z 13 kwietnia 2021 r. do 123 Mg. Chociaż decyzja Wojewody dopuszczała zwiększenie masy magazynowanych odpadów, to wcześniej masa taka nie została wyznaczona.

(akta kontroli str. 13-36 i 48-93)

Oględziny Zakładu przeprowadzone w dniach 27 i 28 czerwca wykazały, że główny wjazd na jego teren dla pojazdów transportujących odpady, stanowiła metalowa brama przesuwna, a na ogrodzeniu w bezpośrednim jej sąsiedztwie umieszczono m.in. znak oznaczający *Materiały zakaźne* oraz informację o prowadzonym na terenie Zakładu monitoringu. Na teren instalacji prowadziła również druga brama, w bezpośrednim sąsiedztwie budynku administracyjnego, od jego prawej strony, oznakowana w analogiczny sposób. Trzecia brama prowadziła wprost na wagę samochodową, na której dwukrotnie ważone były pojazdy transportujące odpady na

³⁵ Dalej: DOS

teren Zakładu: pierwszy raz przy wjeździe - z ładunkiem odpadów oraz drugi raz przy wyjeździe, po rozładowaniu kontenerów z odpadami oraz załadowaniu pustych i zdezynfekowanych kontenerów.

Za główną bramą wjazdową, po stronie prawej, znajdował się wybetonowany plac manewrowy do którego przylegał budynek biurowy, a na wprost, za tym placem, struktura instalacji do termicznego przekształcania odpadów oraz wybetonowana zadaszona wiata magazynowa (technologiczna – powierzchnia wg dokumentacji technicznej - 859 m²), pod którą m.in. następował rozładunek samochodów przewożących odpady medyczne, w tym zakaźne, kontenery z tymi odpadami oczekiwały na unieszkodliwienie, znajdowały się tam też trzy prawidłowo oznakowane chłodnie kontenerowe do przechowywania ZOM oraz zlokalizowane było zautomatyzowane stanowisko do mycia i dezynfekcji kontenerów transportowych, po ich opróżnieniu. Betonowa posadzka wiaty zaopatrzona była w kratki odpływowe.

W dniu przeprowadzonych oględzin Zakład nie magazynował odpadów medycznych, jednakże posiadał infrastrukturę do ich magazynowania. Stanowiło ją pięć chłodni kontenerowych, trzy zlokalizowane pod zadaszoną wiatą, przylegającą bezpośrednio do instalacji spalarni oraz dwie zlokalizowane w bezpośrednim jej sąsiedztwie. Każdy kontener posiadał niezależne wejście, zabezpieczone przed wtargnięciem osób nieupoważnionych, dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt. W każdym z pomieszczeń ściany oraz podłogi wykonane były z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych umożliwiających dezynfekcję. W/w pomieszczenia zaopatrzone w wentylację, klimatyzację. W pomieszczeniach magazynowych zamocowane były termometry, a rejestratory temperatury znajdowały się na zewnątrz, w modułach sterujących.

(akta kontroli str. 599-605)

Zakład zamontował kamery typu dzień-noc dostrajające się automatycznie do panującego oświetlenia. Obraz z kamer umożliwiał identyfikację osób przebywających na terenie Zakładu. Wizyjny system kontroli umożliwiał dostęp do obrazu w czasie rzeczywistym, poprzez system teleinformatyczny. Zapis z kamer monitoringu, obejmujący również kontenery-chłodnie do przechowywania ZOM, przechowywany był i zabezpieczony w osobnym pomieszczeniu, przed dostępem osób nieuprawnionych oraz jego utratą w szczególności wskutek zniszczenia lub kradzieży. W czasie kontroli przedstawiono zapis z kamer obejmujący czas z ostatnich ośmiu dni, od 21 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 599-605)

W sprawie przechowywania zapisu z kamer przez ostatnie osiem dni, w momencie przeprowadzenia oględzin, a nie jak stanowi przepis art. 25 ust 6b uod, przez miesiąc od daty dokonania zapisu, zastępca Kierownika Zakładu oświadczyła, że z uwagi na błędną pracę rejestratora odpowiedzialnego za sterowanie systemem monitoringu i przechowywanie nagrań, wymieniony on został 21 czerwca 2022 r. na nowy, o większej pojemności przez firmę zewnętrzną.

(akta kontroli str. 606)

Przeprowadzona przez kontrolera 26 lipca 2022 r. ponowne sprawdzenie czasu przechowywania przez Zakład zapisu z systemu monitoringu wykazała, że był on dostępny dla okresu co najmniej ostatnich 30 dni.

(akta kontroli str. 857)

(...)³⁶

(akta kontroli str. 453)

³⁶ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

4.1. Wiata magazynowa łączyła się bezpośrednio z halą technologiczną spalarni, w której były zabudowane dwie linie do unieszkodliwiania odpadów w procesie D10. W trakcie oględzin 27 i 28 czerwca 2022 r. jedna z linii była nieczynna z powodu prac serwisowych. Linie składały się z: urządzenia załadowniczego o pojemności komory³⁷ 2,3 m³, komory pirolitycznej o objętości 18 m³, komory dopalania, w której następowało dopalanie wcześniej powstałych gazów, komina awaryjnego o wysokości 6 m, układu odzysku ciepła składającego się z kotła odzysknicowego wspólnego dla obu linii, wielostopniowego układu oczyszczania gazów odlotowych, wentylatora ciągu o mocy 90 kW i wydajności 4,3 m³/s oraz komina gazów oczyszczonych o wysokości 25 m i średnicy 0,5 m (przedstawione dane techniczne zaczerpnięte z dokumentacji).

Proces termicznego przekształcania odpadów był monitorowany, a jego obraz synoptyczny można było śledzić za pomocą ekranu z wyświetlanymi parametrami.

(akta kontroli str. 599-605)

4.2. W toku prowadzonej kontroli, dokonano oględzin BDO prowadzonej przez Spółkę. Na podstawie oględzin 10 losowo wybranych kart przekazania ZOM z 27 lipca 2022 r. stwierdzono, że wszystkie zostały wprowadzone do BDO jeszcze tego samego dnia i tym samym ewidencja odpadów medycznych, zgodnie z art. 66 ust. 1 uod., prowadzona była na bieżąco.

(...)³⁸

(akta kontroli str. 642-762)

Na temat przyczyn wykazanych rozbieżności, pracownica odpowiedzialna za prowadzenie BDO w Spółce wyjaśniła, że problem ten występuje wyłącznie przy wydruku wyżej przedstawionych danych i leży po stronie systemu BDO. Zgodnie z treścią rozmowy telefonicznej z pracownikiem BDO przeprowadzoną przez tę pracownicę w zeszłym roku (brak możliwości podania dokładnej daty), problem ten wynikał z ograniczonej liczby kart, jaka mogła być załączona w tym wydruku. Dowodem na to jest zapis na ostatniej stronie wydruku, że: *Została przekroczona liczba wpisów dostępnych do wydrukowania*. Również z treści rozmowy przeprowadzonej przez tę pracownicę 29 lipca 2022 r. z pracownikiem innej firmy przetwarzającej m.in. ZOM wynika, że problem taki występuje również w tamtym podmiocie.

W sprawie możliwości zestawienia za pomocą BDO ilości przyjętych oraz przetworzonych, np. w ciągu roku, ZOM pracownica ta wyjaśniła, że taka możliwość istnieje, poprzez otwieranie każdej karty ewidencji danego kodu odpadu z osobna, bez możliwości zadania parametru zakresu czasowego wg dat celem automatycznej sumacji mas, co wiązałoby się z koniecznością ręcznego przenoszenia danych za wyznaczony okres czasu do pliku Excel, celem ich podsumowania. Wymagałoby to jednak znacznego nakładu czasowego i nie jest to przez Spółkę praktykowane.

(akta kontroli str. 763-764)

Na podstawie zapisów w BDO nie było możliwe ustalenie, czy ZOM przyjęte przez Spółkę – Oddział w Krakowie 28 czerwca 2022 r, zostały przetworzone w terminie do 30 dni.

(akta kontroli str. 642-762)

Pracownica odpowiedzialna za prowadzenie BDO w Spółce wyjaśniła w tej sprawie, że podczas wpisywania danych o masie przetworzonych odpadów, brak jest możliwości załączenia danej karty przekazania odpadu, wg dnia przyjęcia odpadu. Przygotowanie takich danych na podstawie BDO, nie jest zatem możliwe.

³⁷ Przedstawione dane techniczne w oparciu o dokumentację.

³⁸ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

(akta kontroli str. 763-764)

Wojewoda w piśmie z 5 marca 2021 r. skierowanym do dyrektorów szpitali na terenie województwa małopolskiego z 5 marca 2021 r., informującym o potencjalnym wyczerpaniu możliwości *utylicacji* ZOM przez podmioty posiadające stosowne zezwolenia z terenu województwa małopolskiego - w tym m.in. ECO-ABC, w związku z możliwością eskalacji pandemii, poinformował, że jedynym podmiotem mogącym podjąć się utylizacji powstałej nadwyżki odpadów medycznych jest KHK, prowadzący ZTPO.

(akta kontroli str. 766-768)

W związku z ww. pismem Spółka podjęła próbę uzgodnienia z KHK warunków i sposobu przekazywania odpadów medycznych do ZTPO, która zakończyła się sformulowaniem przez ten podmiot listy 11 problemów z tym związanych, o czym 11 marca 2021 r. Spółka poinformowała pisemnie Wojewodę. W piśmie tym zaznaczono również m.in. fakt, że od wiosny 2019 r. gwałtownie wzrastała ilość wytwarzanych w kraju odpadów medycznych, szczyt wzrostu nastąpił w okresie pandemii koronawirusa, a dodatkowo pojawiła się konieczność zaspokojenia potrzeb w zakresie unieszkodliwiania odpadów medycznych z instytucji, które przed pandemią nie działały, takich jak szpitali tymczasowych oraz izolatorów. W treści pisma Wojewoda nie został poinformowany o ilości ZOM przyjmowanych przez Zakład z innych instalacji Spółki, zlokalizowanych na terenie województw: łódzkiego i świętokrzyskiego.

(akta kontroli str. 769-771)

Wojewoda zorganizował 18 marca 2021 r., dla właściwych podmiotów, w tym Spółki i KHK, spotkanie mające na celu omówienie technicznych i organizacyjnych rozwiązań, umożliwiających rytmiczny odbiór odpadów medycznych ze szpitali oraz unieszkodliwianie prawdopodobnej ich nadwyżki w KHK.

(akta kontroli str. 772-774)

W notatce z tego spotkania sporządzonej przez Małopolski Urząd Wojewódzki, z której wynika, że brało w nim udział pięciu przedstawicieli Spółki³⁹, w tym Prezes, zawarto m.in. zapisy, że: *Zadano pytanie - czy firmy działając komercyjnie, przyjmują do unieszkodliwienia inne odpady dopuszczone decyzją UMWM oraz czy spalane odpady pochodzą wyłącznie z województwa małopolskiego? Przedstawiciel ECO-ABC" Sp. z o.o. oświadczył, iż przetwarzane odpady pochodzą wyłącznie z terenu województwa małopolskiego.*

(akta kontroli str. 859-865, 900-912)

Wojewoda wydał 29 kwietnia 2021 r. Decyzję nr 170/2021 polecającą KHK, w terminie do 30 lipca 2021 r., pozostawanie w gotowości do przyjęcia m.in. od Spółki, zakaźnych odpadów medycznych o łącznej masie nie większej niż 270 Mg/miesiąc i nie większej, niż 30 Mg/dobę. W dalszej części decyzji określone zostały m.in. warunki umowy, na podstawie której miało się odbywać przekazywanie przez Spółkę odpadów do ZTPO.

(akta kontroli str. 774-788)

Na podstawie opisanej wyżej decyzji, Spółka zawarła 30 kwietnia 2021 r. z KHK, umowę nr KHKSA/079/2021 na zagospodarowanie odpadów medycznych o kodach 18 01 03* i 18 01 82*, poprzez przetwarzanie ich w ZTPO. Według treści umowy, KHK został zobowiązany do zagospodarowania dostarczonych przez ECO-ABC odpadów o ww. kodach w ilości 120 Mg w kwietniu i czerwcu oraz 135 Mg w lipcu 2021 r., w łącznej masie 375 Mg⁴⁰.

³⁹ Według załączonej do notatki listy obecności.

⁴⁰ Sprostowanie fragmentu zamieszczone na końcu wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 789-795 i 858)

(...)⁴¹

(akta kontroli str. 833-834 i 858)

W okresie od maja do lipca 2022 r.,⁴² na mocy podpisanej KHK umowy, Spółka przekazała do ZTPO łączną masę 339,82 Mg, celem ich termicznego przekształcenia.

(akta kontroli str. 833-834 i 858)

KHK wystawiła Małopolskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu⁴³ 13 grudnia 2021 r., na podstawie wcześniej dokonanych wyliczeń, fakturę nr FV/EEZ/21/12/0002 tytułem rekompensaty stanowiącej uzasadnione koszty w rozumieniu Decyzji Wojewody nr 170/2021 z 29 kwietnia 2021 r., wynikające z pomniejszenia wolumenu energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnego źródła energii w związku ze współpalaniem z ZTP odpadów medycznych w okresie maj-lipiec 2021 r. Wartość brutto faktury wyniosła 128 tys. zł, z czego 64,4 tys. przypadało na odpady pochodzące ze Spółki.

(akta kontroli str. 869-898)

Przelewu z ww. tytułu w łącznej kwocie 128 tys. zł MUW dokonał na rachunek KHK 28 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 899)

W sprawie przyczyn poinformowania przez przedstawiciela Spółki, na spotkaniu u Wojewody 18 marca 2021 r. o przetwarzaniu przez Zakład wyłącznie odpadów z woj. małopolskiego DOŚ wyjaśniła m.in., że przedstawiona jako dowód notatka ze spotkania nie jest oficjalnym dokumentem, do której zapisów Spółka mogłaby się odnieść i nie jest ona w posiadaniu tejże notatki. Zgodnie z art. 67 i 68 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 256 z późn. zm.) Organ administracji publicznej z każdej czynności postępowania, mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sporządza PROTOKÓŁ, który odczytuje się wszystkim osobom biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Podczas spotkania, które odbyło się 18 marca 2021 r., wypowiadający się przedstawiciel Spółki ECO-ABC prawdopodobnie zadeklarował, iż do KHK będą trafiały tylko i wyłącznie odpady z województwa małopolskiego. W żadnym wypadku, przedstawiciele Spółki nie chcieli wprowadzić w błąd przedstawicieli administracji publicznej uczestniczących w spotkaniu. Działanie takie nie miałyby sensu i racji bytu, gdyż Spółka działa zgodnie z zapisami ustawy o odpadach i dokumenty ewidencji odpadów sporządza za pośrednictwem indywidualnego konta w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, a Wojewoda, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt. 13 uod dostęp do BDO posiada również wojewoda.

(akta kontroli str. 866-868)

Co do treści powyższych wyjaśnień NIK pragnie zauważyć, że sporządzona przez służby Wojewody notatka ze spotkania została udostępniona jako załącznik do pisma Kierownika Oddziału Rolnictwa, Wydziału Programów Infrastrukturalnych i Rolnictwa Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, podpisanego elektronicznie przez uprawnionego pracownika, a spotkanie robocze z dnia 18 marca 2021 r. nie stanowiło części postępowania administracyjnego.

Spółka wniosła do Wojewody 20 lipca 2021 r. o wydanie polecenia KHK, na pozostawanie w gotowości do przyjęcia od niej zakaźnych odpadów medycznych

⁴¹ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁴² Sprostowanie fragmentu zamieszczone na końcu wystąpienia pokontrolnego.

⁴³ Dalej: *MUW*

przez kolejnych pięć miesięcy, w odpowiedzi na co przedstawiciel Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego przesłał do niej mailem 30 lipca 2021 r. projekt takiej decyzji do konsultacji, zaznaczając jednak, iż występujący trend spadkowy ilości wytwarzanych odpadów medycznych nie daje na ten dzień wystarczających podstaw do przekierowywania nadwyżki odpadów do KHK. W piśmie wzmiankowano również o planowanym w ZTPO przestoju technologicznym, uniemożliwiającym przyjęcie nadwyżek odpadów od innych podmiotów.

(akta kontroli str. 796-801)

Kolejną prośbę o umożliwienie przekształcania nadwyżek ZOM przez ZTPO, Spółka przesłała do Wojewody 6 grudnia 2021 r. Była ona uzasadniona *lawinowym wzrostem* wytwarzanych zakaźnych odpadów medycznych, w związku z narastającą falą pandemii COVID-19, wykorzystaniem w pełni przez Spółkę posiadanych mocy przerobowych, całkowitym wypełnieniem jej magazynów do przechowywania tych odpadów oraz wyczerpaniem się w województwie małopolskim zabezpieczenia potrzeb placówek służby zdrowia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 802-803)

W odpowiedzi na powyższą prośbę MUW poinformował Spółkę 30 grudnia 2021 r., że nie występują przesłanki prawne do wydania takiej decyzji, lecz w związku z intensyfikacją sytuacji pandemicznej prowadzony jest stały monitoring stanów magazynowych odpadów medycznych, co może doprowadzić do konieczności utylizacji odpadów medycznych w ZTPO.

(akta kontroli str. 804)

Spółka analizowała również możliwości unieszkodliwiania ZOM w instalacjach najbliższej niej zlokalizowanych, poprzez wysłanie pism z zapytaniem o możliwość przyjęcia odpadów. I tak przykładowo: Spółka 3 grudnia 2020 r. przesłała do Zakładu Utylizacji Odpadów w Katowicach zapytanie o możliwość przyjęcia odpadów celem ich unieszkodliwienia. Tego samego dnia otrzymała od ww. zakładu odpowiedź odmowną. Podobne odmowy, lub brak odpowiedzi, Spółka otrzymała na 9 pism (maili) przesłanych do podmiotów zajmujących się przekształcaniem odpadów medycznych, w okresie od 3 grudnia 2020 r. do 26 maja 2021 r.

Jak oświadczyła m.in. DOŚ, w 2019 r. panowała trudna sytuacja, jeżeli chodzi o gospodarkę odpadową. Nastąpiło załamanie się systemu gospodarki odpadami medycznymi w skali całego kraju. W poprzednich latach przestało funkcjonować kilka spalarni odpadów medycznych, tj. w Miliczu, w Opolu, Bielsku Białej, przy Szpitalu Specjalistycznym w Pile oraz spalarnia należąca do Olsztyńskich Zakładów Komunalnych. Spowodowało to brak dostatecznych mocy przerobowych istniejących instalacji. Niektóre firmy wstrzymały całkowicie odbiór odpadów medycznych od swoich kontrahentów.

(akta kontroli str. 441-450 i 455-466)

W okresie objętym kontrolą Zakład przeprowadził cztery⁴⁴ postoje technologiczne, w czasie których przewiózł do spalarni Spółki zlokalizowanej w Bełchatowie oraz OZK sp. z o.o. w Olsztynie odpady medyczne o łącznej masie 111,411 Mg. Transporty o najwyższej masie 72,931 Mg obejmowały okres od 13 do 26 marca 2021 r., w którym Spółka aktywnie, lecz bezskutecznie, poszukiwała spalarni dysponującej odpowiednimi certyfikatami, w której możliwe byłoby termiczne przekształcenie nadwyżek ZOM, których ze względu na pełne obłożenie mocy przerobowych, Zakład nie był w stanie przetworzyć.

⁴⁴ Okresy postojów technologicznych: 3-8 kwietnia 2020 r., 24-27 stycznia, 13-26 marca, 23 maja – 5 czerwca 2021 r.

Oprócz wywiezionych odpadów medycznych w okresach przerw technologicznych Zakład wywoził również, w okresie objętym kontrolą, odpady medyczne do innych spalarni. W latach 2020-2022, Zakład wywoził odpowiednio: 6 Mg oraz 349,171 Mg do czterech spalarni, w tym 339,82 Mg do spalarni KHK, w ramach zawartej umowy, w okresie pokrywającym się częściowo z przestojem technologicznym w dniach 23 maja - 6 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 441-452)

W okresie objętym kontrolą Zakład odbierał odpady medyczne od innych należących do Spółki instalacji, znajdujących się na terenie województw łódzkiego⁴⁵, i świętokrzyskiego. W latach 2019-2022 Zakład przyjął i unieszkodliwił odpady medyczne (...) ⁴⁶.

(akta kontroli str. 835)

W sprawie przyczyn takiego stanu rzeczy, tj. unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych poza obszarem województwa, w którym zostały wytworzone – wbrew postanowieniom art. 20 ust. 3 pkt 2 uod, DOŚ powołała się m.in. na brzmienie ust. 5 i 6 ww. artykułu, jednocześnie wykazując, że w sytuacji wyczerpania się wolnych mocy przerobowych instalacji w Bełchatowie, co było związane z jej pożarem w 2019 r. oraz sytuacją pandemiczną w kolejnych latach, Spółka bezskutecznie usiłowała znaleźć spełniającą wymagania instalację do termicznego przetwarzania niebezpiecznych odpadów medycznych, w tym zakaźnych, o wolnych mocach przerobowych, znajdującą się bliżej od instalacji w Bełchatowie, niż Zakład w Krakowie.

(akta kontroli str. 832-833)

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z art. 76 ust. 1 uod, Spółka 22 października 2020 r., 11 marca 2021 r. i 11 marca 2022 r. przekazała do Marszałka Województwa Małopolskiego sprawozdania, odpowiednio za lata 2019, 2020 oraz 2021, o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami. W przedmiotowych sprawozdaniach dane dotyczące odpadów medycznych, były zgodne z danymi zawartymi w BDO.

(akta kontroli str. 509-598 i 642-762)

5. (...) ⁴⁷

(akta kontroli str. 427-428)

DOŚ oświadczyła, że wzrost cen wynikał z konkretnych powodów, takich jak m.in.: *dratyczne zmiany w prawie, nakładające na nas i inne firmy dodatkowe wymogi ochrony środowiska, aktualizacja wydanych decyzji administracyjnych oraz wpłaty na zabezpieczenie roszczeń, wprowadzenie monitoringu wizyjnego, koszt elektronicznej BDO, konieczne zwiększenie zatrudnienia i koszty zakupu specjalistycznego sprzętu, inflacja, wzrost płacy minimalnej, zmiany cen energii elektrycznej, zmiany cen paliw, rosnące ceny przekazywania popiołów wytwarzanych w procesie unieszkodliwiania odpadów przez instalację oraz koszty związane z eksploatacją spalarni.*

(akta kontroli str. 429-430)

Kalkulując koszty usług w zakresie transportu i unieszkodliwiania odpadów, Spółka brała pod uwagę przede wszystkim m.in.:

- koszty spalania odpadu,

⁴⁵ Instalacja ECO-ABC przy ul. Przemysłowej w Bełchatowie

⁴⁶ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁴⁷ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

- koszty transportu – uzależnione od rodzaju pojazdu transportującego odpady, częstotliwości odbioru odpadów, odległości, czasu wykorzystywanego na odbiór oraz ewentualnych trudności związanych z dojazdem do miejsca odbioru odpadów,
- koszty administracyjne,
- inne koszty, tj. mogące mieć wpływ na cenę dodatkowe wymogi stawiane przez wytwórców, jak np. koszt zakupu urządzeń chłodniczych, wagi, koszty opakowań, koszty dezynfekcji pomieszczeń na odpady, koszty zakupu kontenerów wielokrotnego użytku itp.,
- narzut.

(akta kontroli str. 426)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku większości podmiotów od których Zakład odbierał ZOM, wystawiał on za te podmioty KPO.

(akta kontroli str. 765-766)

Zgodnie z treścią art. 69 ust. 1 uod, KPO sporządza posiadacz odpadów, który przekazuje odpady do następnego posiadacza odpadów albo do prowadzonych przez siebie miejsc zbierania odpadów lub miejsc przetwarzania odpadów, przed rozpoczęciem ich transportu.

Wyjaśniając przyczyny takiego stanu rzeczy DOŚ, wskazując treść ww. artykułu podała m.in., że we wszystkich KPO będących przedmiotem kontroli znajdowały się wymagane przepisem dane, w tym dane podmiotu (osoby) zatwierdzającego poszczególne KPO z ramienia posiadacza odpadów przekazującego odpady w celu ich unieszkodliwienia. Z uwagi na posiadane zaplecze sprzętowe oraz doświadczonych pracowników, Spółka współpracuje z posiadaczami odpadów (za ich uprzednią zgodą) w zakresie wprowadzania danych do kart przekazania odpadów, podczas procesu generowania karty przekazania odpadów. W zakresie tym, Spółka działa w imieniu posiadacza przekazującego odpady, wykorzystując fakt, że możliwość taką przewiduje BDO. Spółka w Bełchatowie posiada oprogramowanie Systemu Obsługi Transportu (SOT) zintegrowane z BDO, a integracja ta została wykonana w oparciu o upublicznione przez administratora BDO mechanizmy integracyjne API. Podmioty wykonujące obowiązek nałożony normą prawa administracyjnego materialnego, przeważnie nie działają osobiście, lecz poprzez organy przedstawicielskie, swoich pracowników, prokurentów lub pełnomocników. Z istoty działania przez pełnomocnika wynika, iż podejmowane przez niego działania są działaniami podmiotu, w imieniu którego działa pełnomocnik. Umocowanie do składania oświadczeń w imieniu innego podmiotu regulowane jest poprzez normy prawne z zakresu prawa cywilnego. Zgodnie z treścią art. 96 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1360) umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo). Oświadczenie o udzieleniu pełnomocnictwa nie wymaga przy tym, co do zasady, szczególnej formy prawnej i może być również udzielone (bądź potwierdzone) w sposób konkludentny. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 listopada 2018 roku, sygn. akt IV CSK 375/17 cyt.: „świadome tolerowanie działania innej osoby jako pełnomocnika, przejawiające się wiedzą o takim działaniu i brakiem wobec niego sprzeciwu, może być uznane za konkludentne udzielenie pełnomocnictwa. (Wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 2018 roku, sygn. akt IV CSK 375/17, LEX nr 2586029) Sąd Najwyższy wskazał, że pogląd ten opiera się na słusznym założeniu, iż osoba znośząca działanie innej osoby jako pełnomocnika, w sposób dorozumiany

ujawnia wolę jej umocowania. Mając powyższe na uwadze, Spółka wskazuje, że nie wytwarzała kart przekazania odpadów za ich wytwórców, a jedynie pomagała wprowadzać dane do elektronicznego systemu BDO, natomiast osobami zatwierdzającymi karty przekazania odpadów byli przedstawiciele wytwórców, obecni podczas przekazywania.

(akta kontroli str. 807-809)

NIK nie podziela takiego stanowiska, ponieważ adresatem obowiązku określonego w art. 69 uod jest posiadacz odpadów, który przekazuje odpady następnemu posiadaczowi odpadów, w odpowiedniej liczbie egzemplarzy. Ust. 3 wprost wskazuje, że przejmujący odpady musi potwierdzić przejęcie odpadów na KPO wypełnionej przez posiadacza, który przekazuje te odpady, niezwłocznie po jej otrzymaniu.

Wyniki kontroli NIK w jednym ze szpitali w województwie małopolskim wykazały, że ważenie odpadów, zgodnie z obowiązującymi w okresie objętym kontrolą umowami, dokonywane było przez pracownika ECO-ABC, a Spółka ze względu na wczesne godziny odbioru oraz dodatkowe dni odbioru została upoważniona do ich ważenia i wygenerowania KPO w systemie BDO. Stan ten został zakwalifikowany jako nieprawidłowy.

(akta kontroli str. 814-827)

2. W zakresie sposobu weryfikacji przez Zakład masy ZOM odbieranych od ich wytwórców oraz dokumentowania tej czynności, np. za pomocą kwitów wagowych ustalono, że samochody Spółki o większym tonażu wyposażone były w wagi najazdowe zamontowane na ich zabudowie, natomiast w pozostałych samochodach o niższym tonażu ich kierowcy wyposażeni byli w mniejsze wagi walizkowe, za pomocą których weryfikowano masy odpadów odbieranych od kontrahentów. Wagi najazdowe wyposażone były w drukarkę umożliwiającą wydruk kwitów wagowych, jednakże Spółka nie gromadziła tych dokumentów, lecz przekazywała je wytwórcom odpadów.

Ważenie odpadów, wg wyjaśnień koordynatora ds. transportu Spółki, odbywało się w obecności pracownika wytwórcy odpadów oraz pracownika Spółki transportującego odpady, a wynik tej weryfikacji wprowadzany był do KPO. W przypadku pojazdów zaopatrzonych w wagi walizkowe, nie istniała możliwość wydruku kwitu wagowego, a ważenie odbywało się w obecności zarówno pracownika podmiotu wytwarzającego odpady, jak i pracownika Spółki, a wartość pomiaru wpisywana była do KPO.

(akta kontroli str. 765-766)

Artykuł 72 ust. 1 i 2 uod stanowi, że posiadacz odpadów jest obowiązany do przechowywania dokumentów i wszelkich danych, na podstawie których są sporządzane dokumenty ewidencji odpadów, o których mowa w art. 67 ust. 1, przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zostały sporządzone te dokumenty ewidencji odpadów. Posiadacz odpadów jest obowiązany do udostępniania dokumentów i wszelkich danych, o których mowa w ust. 1, na żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli.

W sprawie przyczyn opisanej nieprawidłowości DOŚ wyjaśniła m.in., że w przywołanym wyżej artykule ustawodawca wyznaczył posiadaczowi odpadów 5 letni termin przechowywania wszystkich dokumentów ewidencyjnych wskazanych w art. 67 ust. 1 uod. (komentarz do ustawy o odpadach, wydanie V) - zał. Nr 1. Wśród dokumentów wskazanych w art. 67 ust. 1 brak jest dokumentów potwierdzających wyniki ważenia odpadów. Przepisy ustawy o odpadach nie mówią nic o metodach ważenia odpadów i związanych z ważeniem dokumentach. Kwit wagowy może być jedynie potwierdzeniem prawidłowego zważenia odpadów, a wynik powinien być wprowadzony na Kartę Przekazania Odpadów (KPO), która jest jednym

z ustawowych dokumentów ewidencji odpadów. W ważeniu odpadów uczestniczą przedstawiciele obu stron (przekazujący i przyjmujący), a waga odpadów jest wpisywana do KPO. Jeżeli w wyniku omyłki, błędu technicznego, w KPO zostanie podana błędna waga odpadu, przejmujący odpady zawsze ma możliwość odrzucenia KPO. W polu „uwagi” wpisuje prawidłową masę, a przekazujący odpady na tej podstawie może zrobić korektę karty. Dyrektor wskazała też na nieścisłości w przepisach wynikających z ustawy o odpadach. Art. 72 ust. 1 wskazuje, że posiadacz odpadów jest obowiązany do przechowywania dokumentów i wszelkich danych, na podstawie których są sporządzane dokumenty ewidencji odpadów, o których mowa w art. 67 ust. 1, przez 5 lat, a jednocześnie przepisy tej samej ustawy nie przewidują terminów na przechowywanie ewidencji odpadowej w systemie BDO.

(akta kontroli str. 807-809)

Art. 72 ust 1 uod wprost wskazuje, że posiadacz odpadów jest obowiązany do przechowywania dokumentów i wszelkich danych, na podstawie których są sporządzane dokumenty ewidencji odpadów. Celem tego przepisu jest zapewnienie, na podstawie danych z dokumentów ewidencji odpadów sprawdzanie przestrzegania przez posiadacza odpadów wymogów prowadzenia właściwej gospodarki odpadami przez właściwe organy.

Wyniki kontroli NIK w jednym ze szpitali w województwie małopolskim wykazały, że pracownicy szpitala nie uczestniczyli w ważeniu i przekazywaniu odpadów odbieranych przez Spółkę.

(akta kontroli str. 763-766 i 814-827)

1. Z przedstawionych danych wynika, że w latach 2019-2021 Zakład przekraczał wyznaczony w PZ limit na termiczne przekształcenie odpadów (...) w 2019 r. (...) (6%), w 2020 r. (...) (17,15%) i w 2021 r. o (...) (28,8%).⁴⁸

(akta kontroli str. 13-47 i 453)

W pkt. 4.2 PZ Marszałek m.in. następująco określił dopuszczalne ilości odpadów przewidzianych do unieszkodliwienia w ciągu w ramach poszczególnych grup:

- Odpady z grupy 18 o kodzie 18 01 80*, 18 02 02*, 18 01 81, 18 02 02 w łącznej ilości do 9 878 Mg/rok,
- Odpady z grupy 18 o kodzie 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 06*, 18 02 82*, 18 02 05*, 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09, 18 02 01, 18 02 06, 18 02 08 w łącznej ilości do 6 586 Mg/rok,
- Odpady z grupy 18 o kodzie 18 01 08*, 18 02 07* w łącznej ilości do 197 Mg/rok,
- Odpady z grupy 18 w łącznej ilości do 9 878 Mg/rok.

Łączna ilość unieszkodliwianych w ciągu roku odpadów nie mogła przekroczyć 9 878 Mg/rok.

(akta kontroli str. 13-47)

W latach 2019-2022 Zakład przetworzył łącznie odpowiednio: (...) co stanowiło przekroczenie (...) limitu rocznego określonego w PZ (...) o 11,8% w 2019 r., 21,3% w 2020 r. i 33,1% w 2021 r.⁴⁹

Jednocześnie (...) ZOM wyczerpywały odpowiednio dla lat: 74,5%, 80,8% i 88,7% wyznaczonego w PZ łącznego rocznego limitu unieszkodliwionych odpadów (...)⁵⁰.

⁴⁸ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁴⁹ Sprostowanie fragmentu zamieszczone na końcu wystąpienia pokontrolnego. Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁵⁰ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

(akta kontroli str. 13-47 i 453)

(...)⁵¹

(akta kontroli str. 452)⁵²

W sprawie przyczyn powyższych przekroczeń DOŚ wskazała na *lawinowy wzrost* wytwarzanych odpadów 18 01 03* w jednostkach medycznych, wolną pracę jednostek administracji samorządowej oraz państwowej dotyczącą procedowania złożonych wniosków o zmianę pozwoleń zintegrowanych oraz małą liczbą instalacji do termicznej utylizacji odpadów medycznych na terenie kraju, a nawet brak takich instalacji na terenie niektórych województw. Jednocześnie DOŚ, powołując się na treść Decyzji Wojewody Nr 131/2021z 13 kwietnia 2021 r. polecającej Spółce m.in. zwiększenie dopuszczalnej masy *unieszkodliwionych* odpadów do maksymalnej wartości 31,68 Mg/dobę, nie zgodziła się z tezą, (...) ⁵³ argumentując, że *na czas obowiązywania polecenia Spółka zwolniona była z przestrzegania wymagań wskazanych w decyzji Marszałka z 13 grudnia 2013 r.*

(akta kontroli str. 832-833)

Odnosząc się do tego stanowiska należy stwierdzić, że ww. decyzja Wojewody zmieniała tylko jeden ustalony w PZ parametr dla termicznego przekształcania odpadów, zwiększając ich dobową dopuszczalną masę. Poza tym na str. 8 decyzji Wojewody widniał zapis zwalniający Spółkę z przestrzegania wymagań wskazanych w pozwoleniu zintegrowanym, *w zakresie warunków i sposobów magazynowania oraz przetwarzania odpadów, uregulowanych w niniejszym poleceniu*, tj. dotyczących wyłącznie dobowego limitu przetwarzanych odpadów, a nie wszystkich warunków przetwarzania odpadów, określonych w rozdziale IV PZ, w tym m.in. rocznych limitów mas dla poszczególnych kodów odpadów.

(akta kontroli str. 21-25 i 66)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	<ol style="list-style-type: none">1. Zaprzestanie sporządzania kart przekazania odpadów za wytwórców odpadów medycznych, od których Spółka odbiera zakaźne odpady medyczne.2. Zapewnienie wytworzenia i przechowywania dokumentów oraz wszelkich danych (przykładowo: kwity wagowe), na podstawie których są sporządzane KPO, zgodnie z wymogami art. 72 ust. 1 uod.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się

⁵¹ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁵² Sprostowanie fragmentu zamieszczone na końcu wystąpienia pokontrolnego.

⁵³ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, sierpnia 2022 r.

Wojciech Zdasień
Główny specjalista kp.

.....
(podpis)

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK w powyższym tekście wystąpienia dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich, tj.

1. na str. 1 (strona tytułowa) i str. 2 (I. Dane identyfikacyjne Kierownik jednostki kontrolowanej) nazwisko: Łaszka zastępuje się nazwiskiem: Łaszek;
2. na str. 3 w akapicie trzecim Oceny ogólnej, początek pierwszego zdania: (...) ⁵⁴;
3. na str. 3 w akapicie trzecim Oceny ogólnej, początek drugiego zdania: (...) ⁵⁵;
4. na str. 12 w akapicie trzecim zdanie drugie: *Według treści umowy, KHK został zobowiązany do zagospodarowania dostarczonych przez ECO-ABC odpadów o ww. kodach w ilości 120 Mg w kwietniu i czerwcu oraz 135 Mg w lipcu 2021 r., w łącznej masie 375 Mg.*
zastępuje się zdaniem: *Według treści umowy, KHK został zobowiązany do zagospodarowania dostarczonych przez ECO-ABC odpadów o ww. kodach w ilości po 120 Mg w kwietniu i czerwcu oraz 135 Mg w lipcu 2021 r., w łącznej masie 375 Mg.;*
5. na str.12 w akapicie piątym rok: 2022 zastępuje się rokiem: 2021;
6. na str. 18 przedostatni akapit w brzmieniu: (...) ⁵⁶;
7. na str. 19 akapit pierwszy w brzmieniu: (...) ⁵⁷.

⁵⁴ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁵⁵ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁵⁶ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

⁵⁷ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięty ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).